

Minister wil meer toezicht op betaling advocaat

Lucien Wopereis, orderredacteur

Er moet een onafhankelijke toetsingscommissie komen die controleert of betalingen aan advocaten voor rechtsbijstand volgens de regels zijn gedaan. Door de onduidelijkheid over de naleving van de Bruyninckx-richtlijnen kan de advocatuur kwetsbaar worden voor betrokkenheid bij witwaspraktijken.

Dat schrijft minister Donner in een brief aan de Tweede Kamer. De brief is een (grotendeels instemmende) reactie op het tegelijk naar de Tweede Kamer gestuurde rapport 'De betaling verantwoord' van de Werkgroep betalingen aan advocaten. Die werkgroep stond onder voorzitterschap van prof. mr. C.P.M. Cleiren en was samengesteld uit advocaten (J. Sjöcrona, P. Storm en M. Wladimiroff), een vertegenwoordiger van de Orde (hoofd afdeling Juridische Zaken M. Veenboer) en vijf vertegenwoordigers van het ministerie van Justitie.

Tineke Cleiren,
werkgroepvoorzitter

Volgens de werkgroep ontbreekt het ten aanzien van betalingen aan advocaten niet zozeer aan regelgeving, maar is het – tegen de achtergrond van de EU-richtlijn ter bestrijding van witwassen en de dienovereenkomstige wijziging van het Wetboek van Strafrecht – 'in toenemende mate van belang duidelijk te maken dat deze regels, inclusief de desbetreffende (aan te vullen) bepalingen

in de Bruyninckx-richtlijnen, in de praktijk ook daadwerkelijk worden nageleefd en gehandhaafd.' Want daar ontbreekt het volgens de werkgroep nogal eens aan. Informatie over wel of niet naleving van de richtlijnen blijft veelal 'binnen de vertrouwelijkheid van het advocatenkantoor'. 'De werkgroep acht dit vacuüm ongewenst. Het kan op termijn de kwetsbaarheid van de advocatuur voor betrokkenheid bij witwaspraktijken – alsmede voor de vervolging dienaangaande – vergroten,' aldus de werkgroep.

Om dit te voorkomen zou er een toetsingscommissie moeten komen, dienen de Bruyninckx-richtlijnen te worden aangescherpt en moet het OM in een vervolgingsrichtlijn neerleggen dat een advocaat is gevrijwaard van strafvervolging indien deze 'strikt overeenkomstig de aangescherpte richtlijnen en verordeningen heeft gehandeld'.

Minister Donner volgt de commissie in de eerste twee voorstellen, ten aanzien van de derde stelt hij dat het 'huidige terughoudende vervolgingsbeleid wordt gehandhaafd'. Dat betekent dat eventuele vervolging van een advocaat als een gevoelige zaak wordt aangemerkt en wordt gemeld aan het College van procureurs-generaal, en zonodig aan de minister van Justitie. 'Het aanvaarden van geld dat van een misdrijf afkomstig is door een advocaat wordt vrijwel altijd aangemerkt als een gevoelige zaak, zodat een extra zorgvuldige behandeling in die gevallen is gewaarborgd. Dat wil niet zeggen dat het Openbaar Ministerie in gevallen als hier bedoeld nooit zal vervolgen. Een ongeclausuleerde vrijwaring van strafvervolging past immers niet in ons rechtsstelsel,' aldus Donner.

AANTONEN EN SERIEUS NEMEN

Als het aan de werkgroep ligt wordt steeds de volgende procedure in acht genomen. De plaatselijke deken zal steekproefsgewijs of op basis van con-

Advocaat Gerard
Bruyninckx, naam-
gever van de richtlijnen

crete aanwijzingen onderzoeken of de betalingsvoorschriften door advocaten worden nageleefd. Indien de deken niet overtuigd is van de redelijkheid van betalingen, kan hij de zaak voorleggen aan de commissie. Dat is uiteraard ook het geval als er sprake is van een 'ernstige verdenking'. Indien de commissie vindt dat er inderdaad sprake is van overtreding van de betalingsvoorschriften, dan meldt de commissie dit aan de deken. Die kan in dat geval een klacht indienen bij de Raad van Discipline. Is de commissie daarenboven van mening dat sprake is van een redelijk vermoeden van schuld aan een misdrijf, dan meldt zij dit aan het Openbaar Ministerie. De door de werkgroep en minister voorgestane aanscherping van de Bruyninckx-richtlijnen houdt in dat de advocaat verplicht wordt 'relevante, nader te omschrijven betalingsgegevens in (het financiële deel van) zijn cliëntdossier vast te leggen om daarmee nakoming van de voorschriften te kunnen aantonen'. Ook dient te worden vastgelegd dat de controle op de naleving van de betalingsvoorwaarden wordt geregeld in het kader van de controle door de plaatselijke deken.

De Orde moet de richtlijn omzetten in een verordening. 'Hiermee wordt grotere duidelijkheid bereikt en wordt de rol van de deken versterkt. Bovendien wordt een duidelijk signaal gegeven dat de Orde deze kwestie serieus neemt,' aldus Donner.

Advocaten in actie voor Azië

door Michel Knapen

De ramp in Azië laat ook de advocatuur niet onberoerd. Het Tilburgse Advocatencollectief heeft besloten vijf procent van de omzet in de maanden januari en februari over te maken naar giro 555. 'Dat wordt een bedrag van tien- à vijftienduizend euro,' zegt Jean-Louis van Os. Drie dagen na de tsunami heeft het kantoor van sociale advocaten de collega's in Tilburg en omgeving

aangeschreven eenzelfde gebaar te maken. Een kleine week later is daar echter nog maar 'mondjesmaat' op gereageerd, stelt Van Os vast. Algemeen deken Jeroen Brouwer spreekt van een 'sympathiek initiatief' maar wil het woord 'ondersteunen' niet gebruiken. 'We brengen het onder de aandacht. We zijn als advocatenorde immers geen fondsenwerfers.'

Ook andere kantoren nemen soms initiatieven. 'In Amsterdam zelf doen we niks,' zegt Kitty Krie-

len van Freshfields. 'Maar ons kantoor in Hong Kong organiseert een internationale inzamelingsactie. Alle medewerkers wereldwijd ontvangen een oproep voor donatie.' Baker & McKenzie stort 25 duizend dollar, de Amsterdamse vestiging doet daar nog eens vijfduizend euro bovenop, zegt Linda van Maaren. Bij Kennedy Van der Laan (Amsterdam) zijn wel al enkele suggesties gedaan, zegt Maarten van Zaanen. 'Die ideeën zijn we nu aan het inventariseren.'